

Vogelvlucht

Registered by Australia Post — Publication No. NBP3783.

Vogelvlucht 1/87

Uitgave voor Australië en Nieuw Zeeland van de Koninklijke Luchtvaartmaatschappij N.V.

Redactie:
F.A.S. Sterrenburg
Redactie adres:
Vogelvlucht, c/o KLM,
G.P.O. Box 4095,
Sydney 2001, N.S.W.

Handwerk-
en kookrubriek:
José Sterrenburg

Layout:
Rob Hafkamp

This publication is issued four times per year in the months of MARCH/JUNE/SEPTEMBER and DECEMBER for the Dutch community living in Australia and New Zealand

Although the information and prices given in this magazine are believed correct at the time of publication, their accuracy cannot be guaranteed and they should not be regarded as binding for KLM or its agents.

KLM OFFICES:
AUSTRALIE:
Sydney N.S.W. 2000
5 Elizabeth Street,
Tel.: 233 6255
Melbourne Vic. 3000
80 Collins Street,
Tel.: 654 5111

For reservations and information outside Sydney and Melbourne telephone:

Adelaide: 008-331111
Brisbane: 008-221102
Canberra: 008-122002
Darwin: 008-331111
Hobart: 008-331111
Perth: 008-331111

PAPUA NEW GUINEA:
Air Niugini,
Port Moresby,
A.N.G. House,
Hunter Street,
Papua New Guinea

NEW ZEALAND:
Auckland
P.O. Box 3538
Wellington
c/- Air New Zealand, Private
Bag, Te Aro, and the offices of
Air New Zealand.

Koninginnedag op Marken is een unieke gebeurtenis, zoals uit de foto van het omslag en het artikel op pag. 4/5 zal blijken.

GOED OM TE WETEN

Hoeveel rechtskracht heeft een niet in Nederland gemaakt testament? Amsterdam in 1987 hoofdstad van Europa: hoe zit dat? Zijn de Nederlandse beleggingsinstellingen wel veilig? Krijgen de 77.000 AOW-gerechtigden die in het buitenland wonen het volle pond? Waarom zou je je melden bij een consulent of ambassade? Is Nederland de op twee na grootste landbouw-exporteur ter wereld?

Het decembernummer van de Nieuwsbrief geeft antwoord op deze vragen. Bovendien bevat het blad graag-gelezen rubrieken als sport, kunst en kroniek, aangevuld met berichten op allerlei gebied. Vraag eens een proefnummer aan.

VERENIGING 'NEDERLAND IN DEN VREEMDE'

Vereniging 'Nederland in den Vreemde', Noordeinde 64A, 2514 GK Den Haag, verspreidt de Nieuwsbrief. Het is de enige vereniging die de belangen behartigt van Nederlanders die in het buitenland wonen. De contributie bedraagt f 70 per jaar. Daar zit o.a. het luchtpostabonnement op het kwartaalblad in.

Wilt u uw eventuele adresverandering op deze coupon vermelden? Boven s.v.p. het oude, daaronder het nieuwe adres, en graag het nummer, dat boven uw naam op de adresstrook staat (Referentie nummer), vermelden. Als u dit blad liever niet beschadigt, kunt u een briefje zenden. Wilt u dan wel het adresbandje meesturen?

REFERENTIE NO./REFERENCE NR.: A
OUD ADRES/OLD ADDRESS

Naam/Name
Straat/Street.
Plaats/Suburb.
Postcode

JUISTE NAAM en NIEUW ADRES/
CORRECT NAME and NEW ADDRESS

Naam/Name
Straat/Street.
Plaats/Suburb.
Postcode

Misschien heeft u een vriend of kennis die ook graag regelmatig VOGELVLUCHT zou willen ontvangen? Stuur volledig adres aan:

COUPON ADRESSEREN:
VOOR AUSTRALIA:
KLM Royal Dutch Airlines
G.P.O. Box 4095
SYDNEY, N.S.W. 2001

VOOR NEW ZEALAND:
KLM Royal Dutch Airlines
P.O. Box 3538
AUCKLAND

BORDUREN EN RIJGEN MET KRALEN

Onder deze titel schreef Gineke Walvisch-Root een instructieboekje over het verwerken van kralen en pailletten. Na het behandelen van benodigdheden en techniek worden suggesties en

patronen gegeven voor de versiering van kleding, tassen en borduurwerk. De oude techniek van het kralenkant maken wordt opgehaald en de mooie ketting van kralenkoord op de omslag is meteen al een heel aantrekkelijk object om na te maken. Het boekje telt 88 pagina's, en heeft 111 afbeeldingen bestaande uit zwart/wit foto's, patronen en instructie-tekeningen. Bovendien zijn er 7 kleurplaten opgenomen. De uitgever is Canteleer en de prijs is f 22,75.

Bestellingen van de besproken boeken kunt u richten aan de Dutch-Indonesian Bookshop, 72E Maroondah Highway, Croydon, Vict. 3136, Australia.

SPECIAL EVENTS IN '87.

To help you plan activities during your Holland vacation, here is a selection of some special events planned for 1987. Although the information is according to the official list released by the Dutch Tourist Bureau, a personal check is recommended to avoid disappointment due to unforeseen changes in the programme! Just enquire at any Tourist Office (VVV).

Amsterdam - cultural capital

Throughout the year, Amsterdam will buzz with cultural activity as part of the '87 - Amsterdam cultural capital of Europe' initiative. Special exhibitions, theatre shows and of course the Holland Festival (June 1-30) will emphasize the city's rôle in the arts.

Jubilees

— Madurodam will commemorate its humble beginnings 35 years ago this year. From the posthumous fulfillment of a man's dream it has become one of the leading tourist attractions in the Netherlands.

— Arnhem's Openluchtmuseum, with its fabulous collections of Dutch folklore, will celebrate its 75th anniversary in 1987, on April 24th to be precise. A range of special events has been planned: exhibitions of traditional costumes, interior decorations of nostalgic shops, traveling 'cinematograph' or 'bioscope' — in other words, a movie theatre from the beginning of the century, when it formed an important fancy fair attraction, and much more.

A centennial

The world's first vegetable auction building is located in Broek op Langedijk, province of Noord-Holland. When it closed down as a commercial enterprise in 1974 it became a museum and since then it has become a popular spot for a day in West Friesian atmosphere. You can do your own bidding and purchase a small quantity of vegetables at a bargain price. Boattrips through the 'Realm of a Thousand Islands' and a museum with a unique collection of old barges are also included in the full pro-

gramme. Special flower shows are held in the following periods: March 31-April 4, April 15-24, July 13-17, July 20-24, August 3-7 and August 10-14. During the summer season special events include a West Frisian day and . . . Sauerkraut Festivals!

Sports

We have a long list of special sports events for you, and if you don't want to be just a spectator: you can participate in several of them.

— International Marathon competitions are held in Rotterdam (April 18) and Amsterdam (May 10). Both follow a course through the city.

— Wadlopen: this is a typically Dutch activity involving long hikes across the sandflats of the Wadden Sea. At low tides it is even possible to walk across to one of the islands. This is definitely for the more adventurous and fitter souls and should NEVER be attempted without expert guidance. The latter is available between May and September in the villages of Pieterburen, Wierum and Holwerd (Friesland and Groningen provinces).

— Windmill bike tour: on May 9th hundreds of thousands of Dutch will bike along many routes throughout the country leading along windmills proudly flying flags . . . and vanes.

— TT Assen: spectator counts are approaching the 150.000 mark. You can join them on June 27th. Practice: June 25th, 26th.

— Vierdaagse Nijmegen: specially recommended for hardy Dutch in Australia and New Zealand. July 21st-24th.

— Elfstedentocht: who can tell what will happen this winter — but you can visit Fries-

land's eleven cities by bike, scooter (! the non-motorized variety) or motorbike on June 8th starting in Bolsward, and by boat on July 1st and 31st starting in Leeuwarden.

Sailing events

A perfect mixture of folklore and competition: skûtsjilen (antique market-boats) on the Friesian lakes from August 1 to 14 inclusive. In the same period (August 3-9) there is the 'Sneek week': large-scale sailing competitions on the Sneek lake.

Flower shows

Keukenhof in Lisse will be displaying its splendid collections from March 27 to May 23 this year.

The renowned flower parades are as follows: Rijnsburg/Katwijk/Noordwijk on August 1 and 8; Aalsmeer/Amsterdam on Sept. 5. The floats can be examined at leisure in the Aalsmeer flower auction on Sept. 6 and 7.

Scheveningen action

The Fokker Kite Festival (June 12-14 incl.) is a must and will be covered in the next Vogelvlucht.

Sizzling action (literally) in the form of fireworks can be expected in Scheveningen each Friday night during the summer months and each night from August 12 to 15 inclusive.

Jazz fans will appreciate the North Sea Jazz Festival (The Hague, Congress Centre) from July 10 to 12 incl. and 'Swinging Scheveningen' from July 12 to 19 incl. From Oct. 25th to Nov. 8th incl. Scheveningen emphasizes wining and dining: 'Culinair Scheveningen'.

Prinsjesdag

Traditional pomp and circumstance on the third Tuesday in September, when the Queen opens Parliament and tours The Hague in the Golden Coach.

Add to this the hundreds of smaller local events in towns and villages between Valom and Wolfhaag (these are the Northern- and Southernmost villages as far as we know . . .) and you'll be quite busy!

KONINGINNEDAG OP MARKEN

Het eiland Marken is al heel lang een van onze persoonlijke favorieten. Eigenlijk is het bijna niet te geloven dat een eilandje blootgesteld aan een voortdurende stroom kijklustige toeristen zo rustig, knus en onbedorven kan blijven. Want vergis u niet: Marken mag dan wel in alle Holland brochures staan, het is beslist geen 'poppekast' voor de toerist. Het eiland heeft nog steeds zijn eigen identiteit, gemoedelijke sfeer en tradities, die niet voor de vreemdelingen maar voor de mensen zelf in stand worden gehouden.

Ontdek Marken

Als je die sfeer wilt proeven moet je de tijd nemen. Er zijn weinig dingen zo ontspannend als een verkenning van Marken in het voor- en najaar. Maar ook in de zomer ben je de vluchtige bezoekers van de touringcars zo kwijt als je op je gemak — en met een mooi ouderwets woord — gaat 'kuieren'. In het oude dorp — net een legpuzzel — ben je direct al de tijd vergeten en als je een wandeling over de dijk naar de decoratieve vuurtoren combineert met een picknick ben je zo een klein dagje zoet.

De vuurtoren heeft overigens een officiële naam: het Paard van Marken, en sinds vorig jaar heeft een jong stel de functie van vuurtorenwachters overgenomen. Langs de dijk lopend zie je de 'barricades' tegen het kruiend ijs. De Zuiderzee mag dan wel zijn getemd, de ijsschotsen op Marken zijn nog steeds goed voor een spectaculair plaatje in de kranten!

Na de afsluiting van de Zuiderzee ging de bevolking van Marken meer over naar het boerenbedrijf. Naast (Edammer) kaas was gortepap een bekend product van het eiland. Op het ogenblik wordt het boerenbedrijf nog door een handvol mensen uitgeoefend, de verdeling naar beroep is voor Marken even gevarieerd geworden als voor de rest van Nederland. Ook is er nogal wat 'import': mensen die geen band met Marken hadden maar er graag wilden gaan wonen.

Oranjegezind

Maar er is geen betere dag voor een bezoek aan Marken dan Koninginnedag. Het eiland is altijd sterk Oranjegezind geweest — er woont overigens nog een petekind van Koningin Wilhelmina — en

er is een bloeiende Oranjevereniging 'Nederland en Oranje'. Die vierde vorig jaar haar veertigjarig jubileum en dat was voor ons een aanleiding om Koninginnedag op Marken te gaan vieren. En hoe! Ouderwets gezellig in een sfeer die je maar zelden aantreft. Voor inside information konden we terecht bij Piet Zeeman, de voorzitter van de Oranjevereniging. Zo krijgt u een stukje onvervalste Markense feeststemming plus een inzicht in de Markense gemeenschap zoals de oppervlakkige bezoeker niet krijgt.

Het begon ermee dat we in het holst van de nacht moesten opstaan en door een donker mistig stukje Noord-Holland naar Marken reden. Koninginnedag begint er namelijk vroeg, met een reveille door de harmonie... op de kerktoeren! Opgewekte klanken over een ontwakend dorpje verwacht je dan, maar deze keer was het een beetje griezelig: je kon door de mist de top van de toren nauwelijks ontwaren en de klanken leken 'uit het niets' te komen. Geheel volgens de traditie klaarde die mist trouwens snel op en zoals u aan de foto's kunt zien werd het een schitterende dag.

De harmonie vervult een onmisbare

GEITEN VIEREN OOK FEEST!

OUDE MARRETJE OP DE MARKT.

ALLES IS VERSIERD...

taak en je kunt zelfs zeggen dat hij de stuwende kracht van het Koninginnedagfeest op Marken is. En wanneer u denkt dat zo'n klein eilandje hooguit een hoempa-kapel zal opleveren zit u er flink naast, want de Christelijke Harmonievereniging Juliana kan bogen op een sterk-bezette drumband plus harmonie van hoge klasse. Op een bevolking van 2000 zielen is dat een unieke prestatie – en Marken levert ook nog eens een voetbalteam op dat in de eerste klasse speelt!

Viering 'all-in'

De Koninginnedagviering is werkelijk 'all-in' op Marken. Het volgende stadium is het ophalen van de kindertjes, de aubade en toespraak door de burgemeester plus het défilé.

Wat dat alles zo uitzonderlijk maakt, is het feit dat er de (speciale Oranje-) dracht wordt gedragen. Piet Zeeman: 'Je kunt zeggen dat zowat 80% van de bevolking in Oranjedracht loopt. Voor de kindertjes betekent dat ook dat ze het portret van de Koningin op de 'baaf' en het kroontje dragen.'

Ook drumband en harmonie zijn geheel in dracht en dat is zonder meer indrukwekkend te noemen. Voorop loopt natuurlijk de 'tambour-maitre', en op Marken is dat een dame, of liever wat je een 'struise meid' noemt. Ze doet het perfect en ik vraag me af of ze bij het leger of de politie is? 'Nou, je zit er niet ver naast' zegt Piet Zeeman, 'Trijn haar man is bij de politie!'

Bij het défilé komt de complete gewapende macht van Marken op de been: militairen en oud-militairen trekken gemeedelijk maar toch best gedisciplineerd met de muziek door het dorp. Ook de marine is vertegenwoordigd en we zien het speciale uniform van de vredesmacht van de Verenigde Naties óók op dit kleine Hollandse eilandje.

Rond het middaguur hebben we versterking nodig in de vorm van de speciale Oranjabollen die te mooi zijn om ze niet eens te proeven. En dan begint de 'vrije markt' waarop iedereen mag aanbieden wat hij kwijt wil. Het is net zo gezellig om rond te lopen als om te kopen en er was een mooie gelegenheid om een foto te maken van Oude Marretje – ver in de tachtig en nog met de traditionele vlecht.

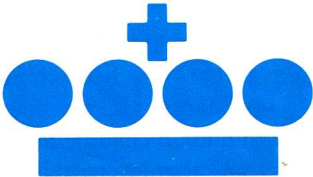
Bloeiend bestaan

Het verenigingsleven op Marken bloeit, dat is duidelijk. Aan de organisatie van zo'n volksfeestijn (dat natuurlijk 's avonds wordt voortgezet) zit heel wat vast en Piet Zeeman gunt ons een kijkje achter de schermen dat een indruk geeft van echt Hollands dorpsleven.

'Onze vereniging organiseert niet alleen de Koninginnedag, maar ook bijvoorbeeld de herdenking op 4 mei. Wat het Oranjeveest betreft: direct na de viering komen we bij elkaar en praten de ervaringen door. Dan komt er een vergadering in augustus, de jaarvergadering in oktober en in januari beginnen we serieus met de voorbereidingen. Ook twee mensen van de oudercommissie van de school worden in het overleg betrokken. In maart moet dan alles rond zijn. Voor de Dodenherdenking worden er onder meer gecombineerde repetities gehouden van de harmonie met het gemengd koor Marcantat. En de Oranjevereniging organiseert ook speciale vieringen voor de bejaarden – alles bij elkaar hebben we het er best druk mee.'

Ook al komt u van ver, als u gewoon gezellig Koninginnedag wilt vieren en u de moeite wilt nemen 'op te gaan' in de bevolking van een klein stukje Holland dan bent u op Marken van harte welkom. Denkt u er wél aan een flinke Oranjeversiering op te doen (ook de heren) anders loopt u er zo 'kaal' bij!

KLM

COCKTAILS

Schiphol does it again

The readers of two leading aviation journals, *Business Traveler* and *Executive Travel*, have independently chosen for Schiphol as the best airport in the world/in Europe. This in itself was sufficient reason for satisfaction as Schiphol representatives received the awards in Great Britain, but what makes it extra special is the fact that this was the fifth time in succession that both authoritative customer media chose for the national Dutch airport!

The total number of awards given to Schiphol in the past 6 years now stands at 14, an unbeatable record it would seem. For in the near future, the extensions and improvements now being carried out at Schiphol are certain to pay off in even greater customer appreciation. The reasons why frequent (business) travelers in particular show such a preference for Schiphol are varied but in general they come under one heading: smooth performance. From aviation traffic regulations to customs, immigration or luggage handling, operations are all aimed at a minimum of delay and fuss. And for any passenger, Schiphol is simply a pleasant place to be in.

New aircraft operational

The first of KLM's newest additions to the fleet, the Boeing 737-300 'Willem Barentsz' began its operational career with a return flight to Zürich as flight KL311/312. One more reason for some pleasant ceremony around this aircraft, which had already received special attention when it was delivered to KLM in August '86.

For the Willem Barentsz was not only the first of ten ordered by KLM, it was also the 5000th jet liner built by Boeing. This is a milestone in the civil aviation industry, a record in a story that began almost 29 years ago when the first of Boeing's jets — a 707 — left the factory. In that period the total fleet transported over 5.6 **billion** people over a distance of 102 **billion** kilometres — equal to 340 flights from the Earth to the Sun and

back again . . .

KLM's 737-300's, together with the 10 Fokker-100 aircraft, will mainly serve the European destinations and are quieter and more fuel-conscious than the predecessor, the DC-9. In addition, they are equipped with highly advanced avionics including an Electronic Flight Information System and Flight Management System. Seating 124 passengers, the new aircraft also required the acquisition of a new flight simulator for KLM's training programme. This simulator, built by the renowned Canadian specialists of CAE Electronics Ltd., costs some Dfl. 30 million — roughly a third of the cost for a 'real' aircraft complete with wings, engines and the rest.

Railway delights

The Dutch Railways (NS for short) are an excellent source of inspiration for the holiday maker. Visitors from countries without a highly developed railway system never cease to marvel at what you can do by rail. Besides simply buying a ticket from A to B (or rather: Z) you can greatly benefit from a range of special offers NS has in store for you. The new brochures (free of charge) will appear somewhere near the middle of March, but a brief review of the 1986/1987 range will serve as a good indication of the possibilities.

First of all, there is a range of 'Rover' tickets: for youngsters, for the family, for extended periods... All railway stations can tell you more, and so can the VVV.

Secondly, it might certainly be worthwhile to inform yourself on the wide range (almost a hundred!) of day trips. The general principle is that the package covers the trip by rail, extra transport and admission if relevant, sometimes refreshments and explanatory leaflets. From the lesser-known countryside of Brabant to boat trips on the Meuse, Rhine or the mighty estuaries in the West, from museum visits to hiking in protected nature areas — it's all available at the nearest railway station.

For hikers and bikers there's a special brochure covering about a hundred suggestions for exploring the country's landscape by foot or bike. The principle is: you buy a ticket to your chosen destination and start hiking there or pick up your rented bike. Maps and information are included (and so is the return journey...). A representative hiking-trip is 10-15 kms, a bike tour 30-50 kms. These tours can be recommended without any reservation because the itineraries have been carefully chosen for their beauty!

BOOZING IN THE KITCHEN

As you may have noticed already I often manage to find good use for a flask of liqueur in the kitchen. On a raw day it is lovely in a mug of hot coffee, in summer it flavours a fresh fruit salad or the contents of a meringue, resulting in a sort of alcoholic Pavlova.

Rosje zonder doornen

- 4 meringues
- jar of stoned cherries
- gelatine or a packet of jelly
- whipped cream
- 2 or 3 tbsp liqueur, preferably Rosje zonder doornen but at a pinch you may take a bottle of Maraschino or Kirsch.

Drain the cherries, mix the juice with enough gelatine to obtain cutting-consistency (in warm weather use more than it says on the packet) and add some of the liqueur. Leave to cool in a shallow dish and put overnight in the fridge. Then spoon cherries into the meringues, add some liqueur to the whipped cream and pipe this on top of the cherries.

Cut up the jelly, arrange it round the meringues and pour the remaining liqueur over the cream.

My favourite cinnamon-liqueur gave a lovely flavour to a

Pruimentaart (prune-pie)

- 150 g short crust pastry
- ½ tbsp sugar
- 250 g stoned prunes (or remove stones after prunes have been cooked)
- some lemon peel
- 1 tbsp dark brown castor sugar

- 2 or 3 tbsp cinnamon-liqueur
- gelatine or cornflour
- ¼ l thick custard

Prepare pastry (using 150 g flour, 75 g butter, pinch salt, ½ tbsp sugar and enough cold water to make the dough into a rolling consistency), line a shallow dish or flancase (± 22 cm) and bake blind.

To prevent the bottom from rising cover with aluminium foil and a handful of haricot beans. Bake in a preheated oven for half an hour (225°C for the first 15 minutes, 180°C for the last).

Soak the prunes for at least 12 hours, then heat, adding the sugar. Remove prunes when they are done and thicken liquid with gelatine or cornflour. Add liqueur. When using gelatine wait until the mixture is starting to set.

Then cover bottom of cooked flan with thick custard, add prunes and pour liquid on to tart. Leave in fridge to cool thoroughly.

If the more outlandish drinks are not available in your part of the world, you may like to make your own.

Boerenmeisjes

- 500 g dried apricots
- rind of 1 lemon
- 400 g sugar
- ¾ l brandy (we use brandewijn)

Add lemonpeel to ½ l water, bring to the boil and dissolve sugar in hot liquid. Remove from heat, add apricots, cover and leave to soak for 24 hours.

Then pour apricots with

liquid into a glass jar, add brandy and close with stopper. Now we have reached the most difficult stage: you will have to be patient for at least two whole months before you can successfully start enjoying your boerenmeisjes.

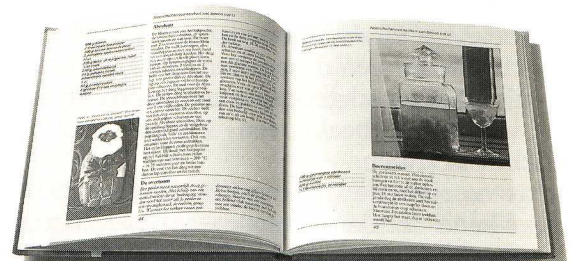
Cranberry-likeur

Not an American recipe as you might presume but a genuine Dutch one from the island of Terschelling where funnily enough the cranberries prosper since 1839 when an American barrel was washed ashore and spread its contents in the dunes. This story is even more remarkable if you know that since then people in England and Germany tried to cultivate the *Vaccinium oxycoccus macrocarpus* Aiton on a large scale but never with any success.

- 1 kg cranberries
 - 1 kg sugar
 - 1 l brandy (brandewijn)
- Carefully wash the cranberries and bring to the boil in 2 dl water until berries pop open. Leave them to cool a little and then mix with sugar and ladle into glass jar. When berries are quit cold, add brandy and securely close jar with stopper. Store in dry, dark space for, believe it or not, about nine months!!

Then sieve liqueur through fine weave cloth and keep in meticulously cleaned bottles (if there is any left after everyone has tasted it, that is).

STREEKGERECHTEN UIT NEDERLAND: STILL GOING STRONG.

Een paar jaar geleden publiceerde het weekblad Libelle een serie artikelen over Nederlandse streekgerechten, gerangschikt per provincie en verlicht met uitzonderlijk sfeervolle foto's.

Bij Uitgeverij Het Spectrum is deze serie in boekvorm uitgekomen, 100 pagina's smulwerk voor oog en maag, gelardeerd met

wetenswaardigheden (wist u wat een overtoom was?) en met streekbeschrijvingen om in de stemming te komen.

Naast calorierijke maagvullers als varkensgies en Zeeuwse palingbroodjes, zorgen het Drentse Allemansgading en de Westfriese Boerenmeisjes voor het meer spirituele aspect van de traditionele Hollandse keuken. Prijs in Nederland f 22,50.

TUSCHINSKI 65 JAAR-TWEEDE JEUGD!

Zonder enige overdrijving kan worden gezegd dat Amsterdam een theater bezit dat zijn weerga niet kent. Weinigen zullen in 1921 hebben beseft dat de Poolse emigrant Abraham Tuschinski in zijn nieuwe vaderland een theater had laten bouwen — voor het astronomische bedrag van rond f 3 miljoen — dat op de lijst van Nederlandse monumenten zou komen te staan.

Integendeel, de 'kunstkenners' uit de jaren voor de oorlog waren het er vrijwel unaniem over eens dat theater Tuschinski een stuk grote kitsch was. En laten nu 65 jaar later studenten in de kunstgeschiedenis als deskundige rondleiders het publiek wijzen op de talloze schitterende details in dit sprookjesachtige gebouw dat zó uit de 1001 Nacht afkomstig zou kunnen zijn . . .!

Misschien bent u er ooit geweest en misschien is er nog een vage herinnering blijven hangen, maar het is wel eens goed erop te wijzen dat Tuschinski een uitzonderlijk geval is: een theater gebouwd in een volstrekt individuele stijl dat niet alleen geheel intact is gebleven, maar ook nog als zodanig functioneert — en hóe!

Exotisch décor

Het woord 'exotisch' is nog maar net voldoende voor Tuschinski. Het ontwerp — waar onder meer Chris Bartels, Barend Jordens en Jaap Gidding voor verantwoordelijk waren — werd beïnvloed door allerlei richtingen, van de Amsterdamse School tot aan het Verre Oosten toe. Maar het eindresultaat is niet een allegaartje: het is een stijl die uit een droomwereld komt en zo typisch is dat hij in het spraakgebruik werd opgenomen. Zelf bezitten wij bijvoorbeeld een ketting van zogenaamde Tuschinski kralen.

Als voorproefje van een bezoek door uzelf volgt hier een kleine keuze uit de bezienswaardigheden in Tuschinski. Het begint al buiten, met de koperen koepels en de geglazuurde tegels met olifanten. Ook het hele interieur zit vol met dieren: pauwen en paradijsvogels, vlinders en rupsen . . . De deuren aan de ingangen illustreren al direct de zorg voor details, let eens op het koperwerk van de handgrepen!

En dan de hal, met zijn befaamde handgeknoopte tapijt. Dat is vrij kort geleden vernieuwd: volgens de be-

waarde gepatenteerde motieven werd het in Marokko door 60 vrouwen in zes maanden geknoot, met wol die in Deventer in de authentieke kleuren werd geverfd. Ook overal elders in het gebouw liggen lopers en tapijten — niemand weet precies hoeveel duizenden vierkante meters. Het gevolg: het personeel van Tuschinski heeft goed-getrainde beenspieren, want het lopen tijdens het werk is uiterst vermoeiend. De pool van het tapijt in de hal is zo hoog dat het lijkt of je door mul zand loopt!

Door het hele gebouw bevindt zich een groot aantal kamertjes en aparte hoekjes — alweer: niemand weet precies hoeveel het er zijn. Er is een schitterende VIP room, kleedkamers waar beroemdheden als Marlene Dietrich zich gereed maakten voor een optreden, een Japanse en een Moorse Kamer. Alles gedecoreerd met marmer, schilderijen met echt bladgoud, zeldzame houtsoorten en gekleurd glas — tot in de toiletten toe.

In de Grote Zaal kunnen bijna 1300 toeschouwers. De balkons worden niet gesteund door pilaren maar hangen als een soort contragewicht aan de gevel. Het resultaat is dat balkon en gevel nog uren nadat het theater leeg is gelopen gaan 'verzitten' met een griezelig gekreun dat het Spook van Tuschinski wordt genoemd.

In de Grote Zaal een andere trots: een van de weinige overgebleven echte theaterorgels, een schitterend Wurlitzer instrument dat niet alleen fluiten, violen en trompetten kan weergeven maar ook stormen, galopperende paarden en naar wens zelfs zowat de ondergang van de wereld met overstromingen en donderslagen . . .

Tweede jeugd

Zoals gezegd: Tuschinski is aan zijn tweede jeugd begonnen. In de jaren twintig was al dat fraais en buitenge-

hard: er is een enorme belangstelling dus we gaan er in 1987 mee door. We zitten nu in een interne verbouwing, maar het is de bedoeling om wanneer die is voltooid direct – in het voorjaar van 1987 betekent dat – weer volledig te gaan draaien, op maandag, dinsdag en woensdagmorgen. Hetzelfde geldt voor het orgel: in samenwerking met de Nederlandse Orgelfederatie worden Zaterdagmorgen-concerten gegeven. Alle informatie is bij de VVV te verkrijgen – Tuschinski is een top-attractie voor de toerist geworden.'

Het is de bedoeling dat de echte sfeer van het uitgaan in het theater – dat zich daarvoor bij uitstek leent – herleeft. Geen filmpje pikken, maar echt mooi uitgaan zoals onze ouders deden. Vandaar dat de prachtige vleugel die ergens in het gebouw stond naar beneden wordt gehaald en voorzien van een concertpianist tussen de palmen zal

woons voor de eenvoudige bezoeker een superspektakel. En met ingang van 1986 hebben duizenden mensen zich ervan kunnen overtuigen dat Tuschinski nog steeds een spektakel is. Want het theater gonst van de activiteiten – naast een veelomvattend bioscoopprogramma zijn er voor het eerst rondleidingen voor het publiek gekomen, en concerten op het wereldberoemde orgel. Mevrouw Phili Duivenvoorde, manager van het Cannon Tuschinski Theater, is de – zeer energieke – motor achter die activiteit. Vroeger zelf eigenaresse van een hotel, kwam ze tot de conclusie dat er veel méér met Tuschinski te doen was:

'Tuschinski is natuurlijk een uniek gebouw waarmee je van alles kunt doen. Van de zomer zijn we begonnen het meer voor het publiek open te stellen door de rondleidingen en de concerten. Dat was een experiment om te zien hoe het liep. Nou, eerlijk gezegd loopt het haast té

worden opgesteld. Nog een idee in die stijl:

'We willen een Happy Hour instellen: op de weekdagen live music met een drankje tegen zeer speciale prijs en dan direct door naar het theater. En natuurlijk: mooi gekleed – voor de vele premières zelfs avondkleding.'

Bovenaan de lijst

Bent u bezig met plannetjes voor een toekomstig bezoek aan Nederland? Dan mag u op mijn aanraden Tuschinski bovenaan de lijst van de 'uitjes' zetten. De informatie ligt klaar bij de VVV en zo kunt u een rondleiding, een orgelconcert en een écht ouderwets avondje-uit prima in uw programma opnemen.

Voor het 65-jarig bestaan zal een speciale brochure worden uitgegeven, die ook daarna nog verkrijgbaar zal zijn en de herinnering zal ondersteunen aan het bezoek aan dat unieke droomwereldje dat Tuschinski heet.

FASHION ON SHOW IN HOLLAND

If you are interested in fashion and dying to know how the Dutch dress, there are several things you could do. Choose a sunny day in one of the fairer seasons and settle yourself on a comfortable café-terrace in a large town. A lively parade of current Dutch clothes, hairstyles and footwear will please your eyes and while you savour your cup of coffee just watch this ebb and flow of fashion with the occasional eye-catcher that can only be described as wearable art . . .

For a more intensive review of Dutch fashion I can warmly recommend a visit to Amsterdam towards the end of our summer. For the fourth time in succession the entertaining fashion-happening 'Amsterdam-Modestad' will take place in the third week of September.

In previous years the shows were held in an enormous tent on the Dam-square but after boisterous winds had blown down this billowing structure, a more stable shelter was found in the lovely Nieuwe Kerk (New Church, the newness of which dates back to the 15th century), also on the Dam-square.

Last year I was one of the 40.000 spectators and I had quite a problem selecting one from the nine shows that ran 2 or 3 times each day. They ranged from child's wear to the really big names of Dutch haute couture: Max Heymans, Frank Govers, Frans Molenaar, Rob Kröner and Edgar Vos. These extremes were linked by shows like "Rich Rags" from trendy designer Ellen Steenbeek (Sissy Boy says her label), 'From Holland with talent' from the KIO (Circle of Industrial Designers) where young graduates from the fashion academies have bundled their creative efforts, and 'Fortissimo', services for big women, a stimulating initiative from the psychologist Sauci Bosner which caters very successfully for (Dutch) sizes 44-56.

Pandemonium around the pulpit

It was the Mod Group I went to see, a combination of designers who make clothes, shoes and accessories for young men and women.

I cannot say their efforts left me with

'FROM HOLLAND WITH TALENT'.

a very clear impression of the present trends but I certainly enjoyed myself. Curiously contrasting with the church's serenity, the show began with a kaleidoscopic tangle of limbs, light, colour, movement, material and music. It ended more suitably with a dramatic procession of sombre figures, clad in garments of black lace, velvet and knitwear of every conceivable form and size. The connecting performances were a variegated lot in wildly differing styles: folklore-influences from Peru, New Mexico and Tirol, complete uniforms with a strong American Western-flavour, sleek, sexy knitwear and shiny black patent leather outfits adorned with dogcollars and studded belts contrasting clashingly with sweet country-style dresses for mother and child.

Enjoying great popularity at this moment are black turtleneck sweaters for both sexes and very wide mini-skirts worn with colourful leggings.

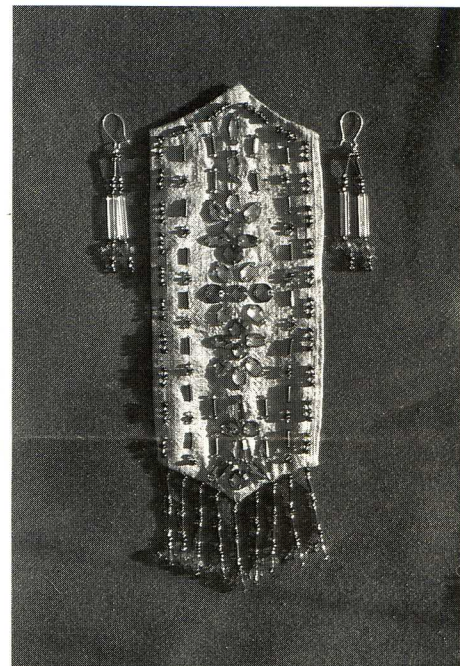
Stained glass windows alive

My most vivid memory of this 'cle-

SHOW PIECE OF THE SANCTA MARIA-SCHOOL, ZAANDAM.

MILITAIR VERTOON IN DE MODE-WERELD

Hoewel het leger hier niet bij elke bevolkingsgroep even populair is, passen we al jarenlang militaire elementen op onze kleding toe. Hele outfits in legergroen, stoere laarzen, petten en baretten, battledressjasjes, ze blijven 'in' en staan nog leuk ook.

Schouderpatjes op overhemden en overalls zijn gewild als sportief accent en nu komen daar nog de epauletten bij, een grappige manier om van een doorsnee-bloes, -trui of -vest iets bijzonders te maken. Van dun leer met metalen knopen en kettinkjes versterken de epauletten het militaire effect, van echte zijde met glanzende kralen werken ze als pikant contrast.

Eigen stijl

Als u even met papier en viltstiften aan de gang gaat, merkt u al gauw welke kant u uit wilt. Knip de epauletten van stevig papier in een vorm die aansluit bij het kledingstuk waarop u ze wilt dragen. Maak een ontwerp voor de indeling met daarop aangegeven de vorm, grootte en kleuren van de gewenste versiering. Bent u niet zo gelukkig als wij met b.v. in Alkmaar en Amsterdam een vrijwel onbeperkte keus in kralen en opnaaisteentjes bij de firma Coppenhagen, dan bieden oude sieraden misschien soelaas. In ieder geval zult u uw ontwerp nog wel wat moeten aanpassen aan het materiaal waarover u uiteindelijk kunt beschikken.

Frivole Epauletten

Om u op weg te helpen, geef ik u een idee voor een frivole epaulet. Net zo goed als er van zeer barokke oorhangers vaak maar één wordt gedragen, kunnen we eventueel ook met één uitbundige schouderbedekking toe.

En zijn uw schouders nou niet bepaald het punt waarop u graag de aandacht gevestigd ziet, versier dan volgens hetzelfde principe een zakklep of de punten van een kraag. Als u van de overgebleven kralen nog een paar oorhangers maakt, zal uw spiegelbeeld u plezier doen.

WATERLAND AFFAIRS: STYLISH AND CREATIVE

rical' fashion parade has, in spite of the Mod Group's enthusiasm and expertise, to do with the public. Several busloads of young people had found their seats on the amphitheatres, temporarily built around the nave. From where I sat one of the enormous stained glass windows seemed to come alive towards its base where it was continued in the colourful heads and shoulders of hundreds and hundreds of young fashion freaks.

I am pretty sure the windows' creators would have approved of this arrangement.

EVEN RAINWEAR CAN BE FUN.

Foto's: Gabriëlle Eichholtz

If you consider joining us next september you can contact the Vereniging Amsterdam City, Dam 27, 1010 JS Amsterdam for the exact dates. Tickets are sold in a bus on the Damsquare. Usually there are a lot of side-shows too such as exhibitions by the Dutch Fashion Institute, shop-window contests and other fashion-connected activities.

Waterland Affairs

Ten to one you will want to buy a Dutch outfit to take home and what can be more Dutch than clothes with a 'Waterland Affairs'-label? In shops like Mac & Maggie, Hobbit, Khymo and Sissy Boy, all in Amsterdam, you will find their comfortable quality clothes for men and women who like to set the fashion.

Director Jan Lensen and designer Anne-miek Andringa choose as their formula interchangeable cotton and linnen basic outfits in a large range of pronounced colours. Combined with a few extravagant pieces from their collection your wardrobe carries the signature of style and creativity.

Together with their cheaper label 'Frogs', 'Waterland Affairs' have become popular in Holland and recently Canada discovered these names in fashion which could not be 'Dutcher' (Zuideinde 2, 1151 CP Broek in Waterland).

AAN DE BRON VAN DE HUPPELOOLIE EN HET VOLMAAKT GELUK

OP BEZOEK BIJ DE ENIGE OORSPRONKELIJKE JENEVER- EN
LIKEURSTOKERIJ VAN AMSTERDAM

'De veters vallen u uit de schoenen als u ziet wat we hebben,' was mij telefonisch al beloofd. Toen ik de stokerij in een hoekje van de Jordaan gevonden had, sloeg inderdaad de verbazing bij de drempel al toe. Behalve de grote ketels die ik had verwacht, stonden er ook vitrinekasten met glaswerk, oude boeken, instrumenten, en een glanzend gepoetste bestelauto uit de jaren dertig, schijnbaar klaar om uit te rijden.

Een telefoontje met het douanekantoor waarbij de eerstvolgende 'stookdagen' worden doorgegeven, brengt ons terug naar ons onder-

werp: likeur en jenever.

Vechten tegen de bierkaai

De band met het verleden, vertelt Cees van Wees, dateert uit 1872 toen Distilleerderij en Jeneverstokerij 'De Ooievaar' zijn productie begon maar ruim een eeuw eerder was de handelsstad Amsterdam al goed bekend met sterke drank die geïmporteerd werd uit b.v. de Levant en uit de Oostzeelanden Estland, Letland en Litaunen, beroemd om hun 'bitters'.

Meer berucht dan beroemd was in die dagen de kade bij de Oude Kerk waar de drankpakhuizen waren. Met

het volkje dat daar aan het in- en uitladen was, kon je het maar beter niet tot een meningsverschil laten komen. Vechten tegen de bierkaai noemen we nog steeds een strijd waarbij geen zege te verwachten is.

Monnikenwerk

Nog ouder zijn de likeuren die omstreeks 1550 al industrieel vervaardigd werden. De o o r s p r o n g

wordt vermoed bij de Amsterdamse kloosters waar de monniken ook het lenigen van geestelijke en lichamelijke nood tot hun dagtaak rekenden. In hun apotheken vervaardigden ze huismiddeltjes van kruidenextracten en die vaak bitter smakende brouwsels moesten dan met honing ingenomen worden.

Een inventieve geest kwam later door toevoeging van water en suiker terecht op drankjes die eeuwenlang populair bleven. De laatste vijf jaar wordt er zelfs weer een groeiende belangstelling gezien bij het 'smaak-kritische' publiek onder de 30 jaar.

Oud-Hollandsche likeuren

Naast een grote verscheidenheid aan 'Dubbele Amsterdamsche Likeuren' als *Half om half*, *Guldenwater* en *Elixer Amsterdam* produceert Van Wees 'Oud-Hollandsche' likeuren met zeer bloemrijke namen en een dito afstamming.

Bij *Vrijmetselaar*, *Bruidstranen*, *Pruimpje Prik in* en *Kwartier na Vijven* (het bitteruur) is de afkomst wel duidelijk maar wat te denken bij *Hempje licht op*? Deze fruitige likeur komt aan zijn naam omdat het in de tijd van de zeilscheepvaart gebruikt werd als middel tegen darmstoornissen. *Naveltje bloot* was het drankje dat op tafel kwam wanneer de familie een op handen zijnde bevalling besprak. Op een eerder tijdstip was dan al *Hansje in de kelder* geschonken bij de bekendmaking van de zwangerschap. Ten slotte was het de beurt aan *Kraamanijs*, een vloeibare beschuit met muisjes, en om aan te sterken kreeg de kraamvrouw natuurlijk *Kandeel*. *Venusolie* stond bekend als fitheidselixer, evenals *Eau*

de ma tante, speciaal aanbevolen voor middelbare dames. *Bittere lijdenstroost* moest smartelijk getroffenen, ook weer van het vrouwelijk geslacht, opbeuren maar van *Volmaakt Geluk* konden ook de heren meegenieten. Om *Juffertje in het Groen* te mogen nuttigen is het al gauw te laat, dat is een drankje voor de onschuldigen. Gelukkig heeft *Papegaaiensoep* een veel bredere toepassing: deze bijzondere notenlikeur heeft de kleur van thee of slappe koffie en kan daar in geval van nood voor doorgaan!

U zult het mij niet kwalijk nemen dat ik niet alle twaalf traditionele likeuren uitprobeerde: de dag was nog jong. Maar door de knieën ging ik voor *Roosje zonder Doornen*, een zachtroze drankje waaraan vier verschillende soorten rozen hun blaadjes geofferd hadden, en voor *Kaneel Liqueur*, m.i. de meest perfecte omlijsting van een gezellige Hollandse winteravond.

Wilt u bij een bezoek aan Neder-

land uitgebreider proeven of gaat uw voorkeur uit naar *Huppelolie* (een kruidenbitter) of *Taaïnagel* (een scheepsgenever), ga dan eens langs bij het ordentelijke Amsterdamse spijshuis en proeflokaal 'De Admiraal', Herengracht 319. 's Maandags t/m vrijdags van 12-24 en zaterdags van 17-24 uur kunt u hier terecht voor een hapje en een slokje.

Ook liefhebbers van de echte vaderlandse borrel komen hier aan hun trekken. Als hij daarover gaat vertellen, wordt Cees van Wees pas echt lyrisch: nippen aan 'vliesdunne vreugde' doe je met een glaasje *Klaraenaer*, een combinatie van zes soorten mout- en graanalcohol, gekruid met de jeneverbes en harmoniserende bloembladeren. Ook bij de bereiding van zijn paradepaardje, de zeer oude genever '*Loyaal aan traditie*', gaat hij uiterst subtiel te werk en gebruikt geen grondstoffen die er voor 1782 ook niet waren.

Den Vaderland getrouwe

Volgens onwrikbare principes en met liefde voor het familievak werkt de Jordaanse stoker met zijn twee zonen en zijn trouwe personeel voort aan de door generaties opgebouwde reputatie. Loyaal aan traditie is hier geen loze kreet, het is een levensstijl die ook tot uiting komt in het statieportret van Koningin Juliana dat in het kantoor hangt.

Behalve op zijn eigen produkten is Cees van Wees als rechtgeaard Nederlander net zo trots op de prestaties van b.v. Philips en Fokker en denk maar niet dat een buitenlandse luchtvaartmaatschappij ooit op zijn klandizie zal kunnen rekenen: vliegen doe je met de KLM!

HOLLAND GATEWAY PROMOTIONS

All departures feature direct travel to Amsterdam with KLM by s-t-r-e-t-c-h-e-d upper deck Boeing 747 jumbo jet and you can save up to \$200 off the lowest official fares!

Return domestic air fares between Adelaide-Hobart-Launceston/Melbourne and Brisbane-Canberra/Sydney are included in all our special group fares, plus a 50% rebate for children under 12 years of age.

You also have up to a year to complete the journey on the KLM flight of your choice.

Group departures on Fridays	Official Fare	Our Low Group Fare	Your Saving
10 APRIL 1987	\$1899	\$1699	\$200
24 APRIL 1987	\$1899	\$1699	\$200
08 MAY 1987	\$1999	\$1799	\$200
22 MAY 1987	\$1999	\$1799	\$200
29 MAY 1987	\$1999	\$1799	\$200
12 JUNE 1987	\$2099	\$1899	\$200
26 JUNE 1987	\$2099	\$1899	\$200
10 JULY 1987	\$2099	\$1899	\$200
24 JULY 1987	\$2099	\$1899	\$200
31 JULY 1987	\$2099	\$1899	\$200
14 AUGUST 1987	\$1999	\$1799	\$200
28 AUGUST 1987	\$1999	\$1799	\$200
11 SEPTEMBER 1987	\$1899	\$1699	\$200
25 SEPTEMBER 1987	\$1899	\$1699	\$200
02 OCTOBER 1987	\$1799	\$1599	\$200
16 OCTOBER 1987	\$1799	\$1599	\$200
30 OCTOBER 1987	\$1799	\$1599	\$200
13 NOVEMBER 1987	\$1799	\$1599	\$200
27 NOVEMBER 1987	\$1799	\$1599	\$200
04 DECEMBER 1987	\$1899	\$1699	\$200
18 DECEMBER 1987	\$2099	\$1899	\$200
25 DECEMBER 1987	\$1899	\$1699	\$200

These special group fares are only available from your local Holland Gateway Promotions office:

NSW – Wim Drayer

Tip Top Travel, 1st fl,
82 Alexander St. Crows Nest 2065.
(TARB B1481) Phone 438 2711
(Sydney Area) 008-42 6681
(NSW & ACT – Toll Free)

QLD – Tom Schoon

Coronet Travel, 435 Ipswich Rd,
Annerley 4103. Phone (07) 848 0477

S.A. – Sieny Grothauzen

Dependable Travel's Holland
International S.A.,
3rd fl, Miller Anderson Bldg.
16 Hindley St. Adelaide 5000.
Phone (08) 51 4002.

VIC. – Bob van Angeren

Angeren Travel, 11 Cleeland St.
Dandenong 3175.
Phone (03) 791 3966.

VIC. – John Vandermark

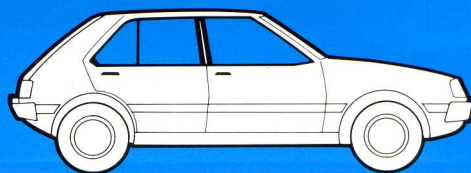
MB Travel, 8 Whitehorse Rd.
Ringwood 3134.
Phone (03) 879 4044.

**STOP
PRESS!**

Although the prices mentioned above were correct at the time of printing this issue of "Vogelvlucht", frequent changes are possible. We would therefore advise you to contact your nearest Holland Gateway Office to check the latest KLM group fares to Amsterdam.

“How do you get a car
in Europe
from only \$18 a day?”

“Fly KLM—
and clip this coupon”

Who else but the enterprising Dutch could bring you a bargain like this?

Your very own hire car, to travel Europe on your very own itinerary, from only \$18 a day with unlimited mileage.

It's all in KLM's new "European Carousel" brochure. Just clip the coupon, and we'll mail it to you.

Or phone us in Sydney on (02) 231 6333, Melbourne (03) 654 5111.

Or, of course, phone your favourite travel agent.

SNP

Name: _____

Address: _____

Postcode: _____

KLM. GPO Box 4095, Sydney, NSW 2001.

The Reliable Airline

